

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 731/2013-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť B. T. a E. T., B., zastúpených Advokátskou kanceláriou D., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. P. D., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 12 v spojitosti s čl. 142 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 141/2011 a jeho rozsudkom z 29. novembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť B. T. a E. T. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. apríla 2012 doručená sťažnosť B. T. a E. T. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojich základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a na verejné prerokovanie veci podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj čl. 12 v spojitosti s čl. 142 ods. 3 ústavy postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 141/2011 a jeho rozsudkom z 29. novembra 2011 (ďalej len „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“).

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že návrhom podaným Okresnému súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) sa právni predchodcovia navrhovateľky (v konaní dochádzalo k viacerým zmenám na strane navrhovateľa, pôvodne návrh podali L. F. a dvaja ďalší spoluvlastníci nehnuteľností, pričom počas konania na základe dedenia a darovacej zmluvy nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam iba L. F. vystupujúci následne ako jediný navrhovateľ a po jeho smrti zaujala jeho miesto na strane navrhovateľa jeho manželka H. F.; na účel zjednodušenia bude preto označenie „navrhovateľka“ v ďalšom texte tohto uznesenia predstavovať všetky subjekty vystupujúce na žalujúcej strane bez ohľadu na to, kto presne predstavuje žalujúcu stranu v tom-ktorom štádiu konania, pozn.) domáhali voči sťažovateľom určenia hranice pozemkov a zároveň sa domáhali vydania zabratej plochy z dôvodu, že sťažovatelia neuznávajú hranicu medzi susediacimi nehnuteľnosťami, ktorá je v prírode poznateľná, pričom jej užívanie nemalo byť dovedy sporné.

Okresný súd rozsudkom č. k. 10 C 1093/00-147 zo 4. marca 2004 (v poradí prvým rozsudkom) návrh zamietol potom, ako dospel k záveru, že v konaní nebolo preukázané, že by došlo k porušeniu vlastníckych práv na strane účastníkov konania, rovnako nebolo preukázané, že by jeden alebo druhý účastník konania zabral časť jednotlivých parciel, pričom občianske právo nepozná špecifickú žalobu o určenie hraníc medzi susednými pozemkami, pretože špeciálnym inštitútom na tento účel je osobitné konanie podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov. Vec podľa názoru okresného súdu nepatrí do právomoci súdu, ale do právomoci

príslušného okresného úradu odboru správy katastra (podľa právneho stavu platného v relevantnom čase, pozn.).

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) ako súd odvolací uznesením sp. zn. 17 Co 392/04 z 27. januára 2005 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Poukázal na to, že okresný súd nebol dôsledný, pretože hneď po podaní návrhu mal trvať na dostatočnom zistení skutkového stavu, a tým aj na vymedzení predmetu sporu (vymedzenie sporných parciel, resp. spornej hranice, miestne zisťovanie vyhodnotením znaleckého posudku, vyhotovením geometrického plánu a podobne).

Okresný súd rozsudkom č. k. 10 C 1093/00-268 z 10. októbra 2007 (v poradí druhým) návrh opätovne zamietol, konštatujúc, že navrhovateľka neunesla dôkazné bremeno z hľadiska presnej špecifikácie petitu, že návrh je neúplný, v plnom rozsahu neodôvodnený a neopodstatnený.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 12 Co 15/2008 zo 4. decembra 2008 (v poradí prvým rozsudkom) zmenil rozsudok okresného súdu tak, že určil hranice medzi nehnuteľnosťami účastníkov v časti podľa bodov 4 až 8 podľa geometrického plánu z 8. augusta 2003 predloženého navrhovateľkou s tým, že tento geometrický plán je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia. Krajský súd návrh vo zvyšku zamietol. Zdôraznil, že až na pojednávaní na odvolacom súde 3. apríla 2008 navrhovateľka špecifikovala petit návrhu.

Na základe dovolania sťažovateľov najvyšší súd ako súd dovolací uznesením sp. zn. 2 Cdo 117/2009 z 29. júla 2010 uvedený rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dôvodom zrušenia bola závažná procesná vada (nerozhodnutie v celom rozsahu o odvolaní), na základe ktorej bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 12 Co 297/2010 z 22. februára 2011 (v poradí druhým rozsudkom) rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu v časti, v ktorej návrh zamietol, zmenil, určiac vlastnícku hranicu medzi pozemkami v zmysle lomových bodov 4 až 8

vyznačených geometrickým plánom z 8. augusta 2003, a v časti, v ktorej sa navrhovalo určiť, že hranica medzi pozemkami účastníkov konania je vedená lomovými bodmi 9 až 4, a požadovalo sa vydanie tomu zodpovedajúcich novovytvorených parciel, odvolací súd návrh zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil, argumentujúc predovšetkým tým, že: *„Pretože dovolanie podali len žalovaní, výsledok nového konania vo veci samej nemôže vyznieť v ich neprospech, lebo nejde o konanie, ktoré môže začať aj bez návrhu (platí zákaz reformatio in peius). Potom v tých častiach, v ktorých odvolací súd rozsudkom č. k. 12 Co 15/2008-336 zo 04. 12. 2008 zamietol žalobu, nebol dôvod rozhodnúť inak a odvolací súd žalobu opätovne zamietol (upresnil lomové body, ktorých sa zamietnutie týka).“*

Krajský súd vo vzťahu k sťažovateľmi namietaným nedostatkom znaleckého posudku uviedol, že navrhovateľka síce ako dátum vyhotovenia geometrického plánu uviedla 11. august 2003 (ide o deň autorizácie), a nie 8. august 2003, a ako orgán, ktorý plán úradne overil, označila nesprávnu správu katastra, ale tieto pochybenia považoval krajský súd len za lapsus v prejave, pretože je spoľahlivo zistiteľné, o ktorý geometrický plán ide (č. l. 434).

Uvedený (v poradí druhý) rozsudok krajského súdu napadla dovolaním navrhovateľka a tiež sťažovatelia. Sťažovatelia v dovolaní napádali samotný postup, konanie a závery pri spracovaní znaleckého posudku znalcom, poukazujúc na nedostatky a pochybenia jednak zo strany súdov, ako aj samotného znalca. Žalujúca strana bola podľa sťažovateľov v celom konaní pasívna a súd ju neustále vyzýval na upresnenie petitu. Podľa názoru sťažovateľov krajský súd rozhodol o niečom úplne inom, ako sa navrhovateľka domáhala, a poukázali pritom na rozdielne údaje, ktoré špecifikujú geometrický plán, ktorý je súčasťou dovolaním napadnutého rozsudku krajského súdu. Namietali taktiež, že odvolací súd nesprávne právne posúdil vec, čím sú splnené podmienky dovolania podľa § 241 ods. 2 písm. b) a c) OSP, a domáhali sa, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a potvrdil rozsudok okresného súdu.

Najvyšší súd napadnutým rozsudkom dovolanie navrhovateľky odmietol ako neprípustné a dovolanie sťažovateľov zamietol ako nedôvodné. Dovolanie sťažovateľov

posúdil ako prípustné vzhľadom na to, že smeruje voči tej časti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorej zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a návrhu vyhovel. Podľa najvyššieho súdu bol rozsudok odvolacieho súdu z hľadiska sťažovateľmi uplatnených dovolacích dôvodov správny. Keďže nebolo zistené, že by rozsudok odvolacieho súdu bol postihnutý niektorou z väd uvedených v § 237 OSP, či tzv. inou vadou konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) OSP, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a rozhodnutie nespočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c) OSP, najvyšší súd dovolanie sťažovateľov zamietol ako nedôvodné.

Pred rozhodnutím o dovolaní sa Správa katastra Ž. (ďalej len „správa katastra“) prípisom sp. zn. Z 400/2010 zo 6. júna 2011 obrátila na krajský súd s výzvou na vykonanie opravy jeho rozsudku, keďže tento podľa jej názoru pre neurčitosť a nezrozumiteľnosť nemožno zapísať do katastra nehnuteľností, pretože súdom určená časť hranice pozemkov (lomové body 4 až 8) predstavuje iba časť hranice medzi parcelami. Krajský súd uznesením č. k. 12 Co/297/2010-485 z 15. júna 2011 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 15. júna 2011“) žiadosť o opravu rozsudku zamietol s odôvodnením, že jeho rozsudok *„je vecne správny a zodpovedá preskúmanému skutkovému stavu, obsahu žaloby, rozsahu a dôvodom dovolania, pričom rešpektoval zásadu zákazu zmeny k horšiemu, keďže dovolanie (prvé dovolanie v tomto konaní, pozn.) podali len žalovaní (sťažovatelia, pozn.). Z rozsudku je tiež zrejmé, že sa ním vyriešila iba časť priebehu hranice medzi pozemkami strán sporu, a to v súlade s tým, ako žalobkyňa (jej právny predchodca) vymedzila petit žaloby, čo bolo v konaní preukázané a v akom rozsahu mohol odvolací súd o veci rozhodnúť. Zvyšnú časť hranice si musia strany sporu vysporiadať buď dohodou alebo novou žalobou.“*

Sťažovatelia sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy navrhujú, aby ústavný súd vyslovil, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu (ako súdu dovolacieho) boli porušené ich základné práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a na verejné prerokovanie veci podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 12 v spojitosti s čl. 142 ods. 3 ústavy, a aby napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň navrhujú, aby im ústavný súd priznal primerané finančné zadostučinenie v sume 10 000 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľov prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí takú interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera jej účel a význam, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Vzhľadom na to, že sťažovatelia v sťažnosti namietajú porušenie práva na „*zabezpečenie rovnakých práv podľa čl. 12 ústavy*“ bez toho, aby špecifikovali odsek čl. 12, porušenie ktorého namietajú, ústavný súd z textu petitu aj odôvodnenia sťažnosti odvodil, že sťažovatelia namietajú porušenie čl. 12 ods. 1 prvej vety a ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podľa čl. 12 ods. 1 prvej vety ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť

k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 142 ods. 3 ústavy rozsudky sa vyhlasujú v mene Slovenskej republiky a vždy verejne.

Sťažovatelia v sťažnosti popisujú doterajší stav konania pred všeobecnými súdmi a zopakovali aj svoju argumentáciu, osobitne argumentáciu, ktorú uplatnili v nimi podanom dovolaní. Sťažnosť rovnako ako predtým dovolanie odôvodňujú nedostatkami v obsahu aj forme znaleckého posudku a v procese jeho vyhotovenia (sťažovatelia nemali byť prítomní pri zisťovaní údajov v teréne) a všeobecne nedostatkami v zisťovaní skutkového stavu (priebehu hranice v teréne), ako aj spochybnením svedeckých výpovedí (rozdiely v chápaní pojmu „paseka“ jednotlivými svedkami). Okrem toho v konaní nemalo byť podľa sťažovateľov zrejmé, čoho sa vlastne navrhovateľka domáha, a navyše krajský súd mal rozhodnúť „o niečom úplne inom, ako sa navrhovateľ domáhal“, pričom poukazovali na to, že krajský súd rozhodol o inom geometrickom pláne, ako žiadala navrhovateľka.

Sťažovatelia ale neuvádzajú, ako konkrétne sa uvedené pochybenia mali prejavíť v nedostatkoch napadnutého rozsudku najvyššieho súdu. Tvrdia iba to, že najvyšší súd sa s ich námietkami nevysporiadal a „rozhodol vo veci rozsudkom, ktorý je nevykonateľný – o čom pred svojím rozhodnutím vedel!!!... akceptoval názor Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorý svojím uznesením z 15. júna 2011 vlastne opakovane odkazuje sťažovateľov, aby svoje problémy po 12 rokoch trvania tohto súdneho sporu riešili ďalším súdnym sporom !!!“. Navyše sa sťažovatelia ani nemali možnosť oboznámiť s uznesením krajského súdu z 15. júna 2011. Ďalej vyslovujú názor, že najvyšší súd „porušil viaceré ústavné práva sťažovateľa len preto, že v konaní nepostupoval ústavne konformným postupom, keď príslušné ustanovenia OSP (§§ 1, 2, 43, 127, 130, 153) neaplikoval cez ust. čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, a tak sťažovateľovi odňal možnosť ochraňovať svoje práva pred súdom, hoci mu svedčilo rovnaké právo ako žalobcovi – dokonca silnejšie, lebo je vlastníkom sporného pozemku“. Sťažovatelia však neuvádzajú, čím konkrétne mal najvyšší súd (na rozdiel od krajského súdu alebo okresného súdu) porušiť uvedené procesné predpisy.

Ústavný súd sa s námietkami sťažovateľov nestotožnil, a to z týchto dôvodov:

Najvyšší súd potom, ako zistil, že dovolanie sťažovateľov je prípustné, uviedol, že *«Dovolatelia namietajú postup súdneho znalca pri vyhotovení znaleckého posudku, pri upravení petitu návrhu, formálne nedostatky pri formulácii petitu návrhu ako aj nepresnosti pri označení geometrického plánu. Pokiaľ sa týka návrhu vo veci samej je nepochybné, že dovolací súd rozhodol o návrhu žalobcu, ktorý bol spresnený v priebehu konania. Súd z tohto návrhu vychádzal, jeho rozsahom bol viazaný...»*

Odvolací súd rozhodol o návrhu žalobcu, petit ktorého bol v priebehu konania upresnený. Súd z tohto návrhu vychádzal a jeho rozsahom bol viazaný. Taktiež nie sú pochybnosti o tom, o aký geometrický plán sa rozsudok odvolacieho súdu opiera a ak došlo k určitým zrejým nesprávnostiam (omylom) pri jeho označení, odvolací súd to v rozsudku napravil.

Dovolatelia taktiež namietali hodnotenie dôkazov odvolacieho súdu. V zmysle § 132 O. s. p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O. s. p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. a nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné podľa § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p. Dovolací súd nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejme z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní podľa ustanovenia § 243a ods. 2, in fine O. s. p. (arg. „dokazovanie však nevykonáva“).

Dovolatelia namietali, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý)

právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Skutkové zistenia (uvedené vyššie v odôvodnení tohto rozsudku) potrebné pre posúdenie oprávnenosti žaloby (v časti) o určenie hranice medzi nehnuteľnosťami, z ktorých vychádzal odvolací súd pri rozhodovaní, sú v prejednávanej veci postačujúce aj pre rozhodnutie dovolacieho súdu, podľa názoru ktorého umožňujú záver, že dovolaním napadnutá časť rozsudku odvolacieho súdu je vecne správna. Odvolací súd správne neodoprel žalobcovi prístup k spravodlivosti s tým, že vo veci je daná právomoc súdu.».

Sťažovatelia pritom neuviedli žiadne nové argumenty, ktorými by poukazovali na nesprávnosť záverov najvyššieho súdu, ale iba opakujú námietky obsiahnuté v dovolaní (a uplatnené predtým v konaní) a smerujúce voči rozhodnutiam a postupu okresného súdu a krajského súdu, tvrdiac, že sa s nimi najvyšší súd nevysporiadal. Odhliadnuc od toho, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je ďalším opravným prostriedkom a ústavný súd nie je ďalšou inštanciou preskúmavajúcou postup všeobecných súdov, ale orgánom ochrany ústavnosti, ústavný súd sa nestotožnil s názorom sťažovateľov, že sa s ich námietkami najvyšší súd nevysporiadal.

Z reprodukovanej časti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd riadne identifikoval námietky sťažovateľov obsiahnuté v dovolaní (a rekapitulované v sťažnosti), a to tak námietky týkajúce sa nedostatočného zistenia skutkového stavu (vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa znaleckého posudku, výsluchu svedkov a podobne), formálnych nedostatkov rozsudku (vo vzťahu k označeniu geometrického plánu), ako aj námietku voči nedostatočne vymedzenému predmetu konania určenému žalobným petitom, a následne sa s námietkami sťažovateľov vysporiadal v rozsahu potrebnom na rozhodnutie o dovolaní, zohľadňujúc obmedzené možnosti preskúmavať skutkové zistenia a právne závery krajského súdu a okresného súdu, ak tieto same osebe nepredstavujú dovolací dôvod. Ústavný súd pritom nemá dôvod spochybňovať a preskúmavať predmetné skutkové a právne závery najvyššieho súdu, ak sú tieto ústavne udržateľné.

Sťažovatelia okrem iného tvrdili, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu v spojitosti s rozsudkom krajského súdu je nevykonateľný.

Podľa názoru ústavného súdu nie zanedbateľným dôvodom, pre ktorý má byť napadnutý rozsudok najvyššieho súdu v spojitosti s rozsudkom krajského súdu podľa sťažovateľov nevykonateľný, je to, že sa týka iba časti hranice pozemku. Z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a z priložených rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu vyplýva, že jedným zo zásadných dôvodov na to, že krajský súd rozhodol iba o časti priebehu hranice, je ním zastávaná zásada zákazu *reformatio in peius* v občianskom súdnom konaní, ktorú krajský súd odvodil z § 212 OSP (v tomto prípade chápaná ako zákaz zhoršenia postavenia účastníka konania, ktorý podal dovolanie). Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že vzhľadom na viazanosť sťažnosťou (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nemohol preskúmať postup a rozhodnutie krajského súdu (ktorý sťažovatelia ani neoznačili ako porušovateľa svojich práv, proti ktorým ich sťažnosť smeruje), a to ani v súvislosti s použitím zásady *reformatio in peius* a na dôsledky vyplývajúce z použitia uvedenej zásady mohol ústavný súd prihliadnuť iba vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho súdu. Ako ústavný súd už uviedol, sťažovatelia neuviedli žiadne argumenty, ktoré by spochybňovali záver, ku ktorému najvyšší súd (na rozdiel od krajského súdu) dospel, iba poukazovali na to, že sa s nimi nevysporiadal. Ústavný súd pritom uvádza, že sťažovatelia nespochybňovali tento postup (možnosť rozhodnutia iba o časti hranice v dôsledku zásady zákazu *reformatio in peius*) ani v konaní pred všeobecnými súdmi, najmä nie v dovolaní proti v poradí druhému rozsudku krajského súdu, ktorý s odvolaním sa na predmetnú zásadu rozhodol tak, že časť návrhu navrhovateľky (na určenie priebehu hraníc podľa bodov 9 až 4 a na vydanie nehnuteľností) zamietol. Krajský súd zrejme predpokladal, že zamietnutie návrhu navrhovateľky je rozhodnutím, ktoré je *per se* v prospech sťažovateľov (v pozícii odporcov). Ak sťažovatelia chceli predmetný nedostatok uplatniť, mali tak urobiť v rámci dovolania, čo sa však v okolnostiach danej veci nestalo.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na námietku sťažovateľov, podľa ktorých sa mal najvyšší súd stotožniť s uznesením krajského súdu z 15. júna 2011 týkajúcim sa

žiadosti správy katastra adresovanej krajskému súdu o opravu rozsudku krajského súdu z dôvodu, že tento rozsudok je nevykonateľný. Ústavný súd zdôrazňuje, že toto uznesenie nebolo predmetom posudzovania v konaní pred najvyšším súdom, keďže dovolanie nesmerovalo proti nemu a napadnutý rozsudok naň ani neodkazuje. Zároveň toto uznesenie krajského súdu z 15. januára 2011 nebolo obsiahnuté v petite sťažnosti, a preto ani námietky voči nemu nemôžu byť predmetom posudzovania ústavnej udržateľnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vrátane námietky, že o tomto uznesení krajského súdu sa sťažovatelia dozvedeli iba po nahliadnutí do spisu, keďže im nebolo doručované. Ústavný súd iba poukazuje na skutočnosť, že nejde o uznesenie, ktoré by bolo adresované sťažovateľom alebo ktoré by im zakladalo práva či ukladalo povinnosti, alebo sa inak priamo dotýkalo ich právneho postavenia.

Podľa názoru ústavného súdu z uvedeného vyplýva, že najvyšší súd dostatočným a zrozumiteľným spôsobom vyhodnotil, prečo považoval rozhodnutie krajského súdu za vecne správne a prečo nie sú dané dôvody dovolania, osobitne s ohľadom na námietky uplatnené v dovolaní a na argumentáciu v ňom uvedenú. Z toho dôvodu ústavný súd nepovažoval právny názor najvyššieho súdu, ktorým odôvodnil absenciu dôvodov dovolania, za arbitrárny a svojvoľný, a jeho rozhodnutie za také, ktoré by bolo založené na takom výklade ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý by popieral ich účel a zmysel. Ústavný súd preto nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní o ich dovolaní. Z tohto dôvodu sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 12 ústavy a porušeniu základného práva na verejné prerokovanie vecí podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 142 ods. 3 ústavy ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia sťažnosť v tejto časti nijako neodôvodnili. Táto časť petitu teda nemá oporu v argumentoch a tvrdeniach produkovaných v sťažnosti (absencia odôvodnenia návrhu a navrhovaných dôkazov), ktoré sú výlučne zamerané na preukázanie namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na to, ako aj so zreteľom na právne

zastúpenie sťažovateľov kvalifikovaným právnym zástupcom ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (m. m. IV. ÚS 72/2012).

So zreteľom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Z dôvodu odmietnutia sťažnosti v celom rozsahu nebolo potrebné zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. decembra 2013